Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

№ 102 (7543) СЕРАДА 27 кастрычніка 1943 г.

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Генералу арміі ТАЛБУХІНУ

Войскі 4-га УКРАІНСКАГА фронта пасля шматдзённых упорных баёў зламалі жорсткае супраціўленне праціўніка і, нанёсшы яму цяжкія страты, сёння, 23 кастрычніка, поўнасцю авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй МЕЛІТОПАЛЬ—важнейшым стратэгічным вузлом абароны немцаў на паўднёвым напрамку, які замыкае подступы да Крыма і ніжняга цячэння Дняпра.

Такім чынам, магутная абарончая паласа немцаў на рубяжы ракі МАЛОЧНАЯ больш моцная, чым абарона немцаў, якую яны мелі на рацэ МІУС, як па свайму інжынерному абсталяванню супроцьтанкавымі перашкодамі, так і па шчыльнасці насычанасці пяхотаю, артылерыяй і танкамі, аказалася прарванай на рашаючым участку.

У баях за вызваленне горада МЕЛІТОПАЛЬ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта КРЭЙЗЕРА, генерал-лейтэнанта КАЛАМІЕЦ, лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі ХРУКІНА і артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі КРАСНАПЕЎЦАВА.

Асабліва вызначыліся: 91 стралковая дывізія палкоўніка ПАШКОВА, 126 Горлаўская стралковая дывізія генерал-маёра КАЗАРЦАВА, 315 стралковая дывізія генерал-маёра КУРАПАЦЕНКА, 416 Таганрогская стралковая дывізія генерал-маёра СЫЗРАНАВА, 118 стралковая дывізія палкоўніка ДАБРАВОЛЬСКАГА, 347 стралковая дывізія генерал-маёра ЮХІМЧУК, 116 умацаваны раён палкоўніка ПЯТРУК, 206 штурмавая авіяцыйная дывізія палкоўніка ЧУМАЧЭНКА, 265 знішчальная авіяцыйная дывізія падпалкоўніка КАРАГІНА, 8 асобны далёка-разведчы авіяцыйны полк палкоўніка СІТКІНА, 76 Гвардзейскі штурмавы авіяцыйны полк маёра СЯМЁНАВА, 1 Гвардзейская Сталінградская штурмавая авіяцыйная дывізія генерал-маёра авіяцыі ТОКАРАВА, 8 знішчальная супроцьтанкавая артылерыйская брыгада палкоўніка ГАРБУНОВА, 1105 пушачны артылерыйскі полк падпалкоўніка САБОЛЬКІНА, 204 Гвардзейскі гаўбічны артылерыйскі полк падпалкоўніка ВЯДУТА, 101 знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк падпалкоўніка КАЗАЧКОВА, 125 мінамётны полк маёра КАСТАГЛОТА, 67 Гвардзейскі мінамётны полк маёра ВЛАСЕНКА, 22 Гвардзейскі асобны танкавы полк падпалкоўніка БАРАБАШ, 12 інжынерная штурмавая брыгада палкоўніка ПАЎЛАВА, 121 асобны інжынерны батальён капітана РАСТОЎЦАВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнням і часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне горада МЕЛІТОПАЛЬ, прысвоіць назву «МЕЛІТОПАЛЬСКІХ».

Надалей гэтыя злучэнні і часці называць:

91-я Мелітопальская стралковая дывізія,

315-я Мелітопальская стралковая дывізія,

118-я Мелітопальская стралковая дывізія,

347-я Мелітопальская стралковая дывізія,

116-ы Мелітопальскі ўмацаваны раён,

206-я Мелітопальская штурмавая авіяцыйная дывізія,

265-я Мелітопальская знішчальная авіяцыйная дывізія,

8-ы Мелітопальскі асобны дальне-разведчы авіяцыйны полк,

76-ы Гвардзейскі Мелітопальскі штурмавы авіяцыйны полк,

8-я Мелітопальская знішчальная супроцьтанкавая артылерыйская брыгада,

1105-ы Мелітопальскі пушачны артылерыйскі полк,

204-ы Гвардзейскі Мелітопальскі гаўбічны артылерыйскі полк,

101-ы Мелітопальскі знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк,

125-ы Мелітопальскі мінамётны полк,

67-ы Гвардзейскі Мелітопальскі мінамётны полк,

22-гі Гвардзейскі асобны Мелітопальскі танкавы полк,

12-я Мелітопальская інжынерная штурмавая брыгада,

121-ы Мелітопальскі асобны інжынерны батальён.

126-ю Горлаўскую стралковую дывізію, 416-ю Таганрогскую стралковую дывізію, 1-ю Гвардзейскую Сталінградскую штурмавую авіяцыйную дывізію, якія ў другі раз вызначыліся ў баях з нямецкімі захопнікамі, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі ЧЫРВОНАГА СЦЯГУ.

Байцоў і камандзіраў, якія асабліва вызначыліся ў баях пры прарыве ўмацаванай паласы немцаў і вызваленні горада МЕЛІТОПАЛЬ, прадставіць да вышэйшай узнагароды — прысваення звання ГЕРОЯ СОВЕЦКАГА САЮЗА.

Сёння, 23 кастрычніка, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі горад МЕЛІТОПАЛЬ,—дванаццацю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБВЯШЧАЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада МЕЛІТОПАЛЬ.

Вечная слава героям, паўшым у барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

23 кастрычніка 1943 года.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Генералу арміі МАЛІНОЎСКАМУ

Войскі 3-га УКРАІНСКАГА фронта, пры рашаючым садзейнічанні з фланга войск 2-га УКРАІНСКАГА фронта пад камандаваннем генерала арміі Конева, прадаўжаючы паспяховыя наступальныя дзеянні на правым беразе ДНЯПРА, сёння, 25 кастрычніка, штурмам авалодалі абласным цэнтрам Украіны горадам ДНЕПРАПЯТРОЎСК і горадам ДНЕПРАДЗЯРЖЫНСК (КАМЕНСКАЕ), важнейшымі прамысловымі цэнтрамі поўдня нашай краіны і вялікімі вузламі абароны немцаў у ізлучыне ракі ДНЕПР.

У баях за вызваленне гарадоў ДНЕПРАПЯТРОЎСК і ДНЕПРАДЗЯРЖЫНСК вызначыліся войскі генерал-маёра ГЛАГОЛЕВА, генерал-маёра КАСАБУЦКАГА, генерал-маёра АЛФЕРАВА, лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі СУДЗЕЦ, артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі НЯДЗЕЛІНА і генерал-маёра артылерыі АЛЯКСЕЕНКА.

Асабліва вызначыліся:

152 стралковая дывізія палкоўніка КУЛІЖСКАГА, 236 стралковая дывізія палкоўніка ФЕСІНА, 195 Нова-Маскоўская стралковая дывізія палкоўніка СУЧКОВА, 353 стралковая дывізія генерал-маёра КАЛЧУК, 6 Чырвонасцяжная Орлоўская стралковая дывізія генерал-маёра ГРЭЧАНАГА, 3 Гвардзейская авіяцыйная дывізія дальняга дзеяння палкоўніка БРОЎКА, 11 Гвардзейская знішчальная авіяцыйная дывізія палкоўніка ОСАДЧАГА, 58 Гвардзейскі мінамётны полк падпалкоўніка ЛІНЕНКА, 437 знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк маёра БАРОДЗЬКА, 4-я пантонна-маставая брыгада падпалкоўніка БАЛАНДЗІНА, 5-я пантонна-маставая брыгада падпалкоўніка НАМІНАС, 8-ы механізаваны пантонна-маставы полк падпалкоўніка КАРЖОВА, 518 пушачны артылерыйскі полк падпалкоўніка МІРОНАВА, 1114 зянітны артылерыйскі полк падпалкоўніка ГАЛУБЧЫКАВА, 109 Гвардзейскі пушачны артылерыйскі полк маёра КАСЦЕНКА, 51 інжынерна-сапёрная брыгада палкоўніка ВІЗІРАВА, 52 асобны танкавы полк падпалкоўніка ШКАДАВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнням і часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне гарадоў ДНЕПРАПЯТРОЎСКА і ДНЕПРАДЗЯРЖЫНСКА, прысвоіць назву «ДНЕПРАПЯТРОЎСКІХ» і «ДНЕПРАДЗЯРЖЫНСКІХ».

Надалей гэтыя злучэнні і часці называць:

152-я Днепрапятроўская стралковая дывізія;

236-я Днепрапятроўская стралковая дывізія;

3-я Гвардзейская Днепрапятроўская [illegible]йная дывізія дальняга дзеяння;

11-я Гвардзейская Днепрапятроўская знішчальная авіяцыйная дывізія;

58-ы Гвардзейскі Днепрапятроўскі мінамётны полк;

4-я Днепрапятроўская пантонна-маставая брыгада;

5-я Днепрапятроўская пантонна-маставая брыгада;

8-ы Днепрапятроўскі механізаваны пантонна-маставы полк;

518-ы Днепрапятроўскі пушачны артылерыйскі полк;

1114-ы Днепрапятроўскі зянітны артылерыйскі полк;

353-я Днепрадзяржынская стралковая дывізія;

437-ы Днепрадзяржынскі знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк;

109-ы Гвардзейскі Днепрадзяржынскі пушачны артылерыйскі полк;

51-я Днепрадзяржынская інжынерна-сапёрная брыгада;

52-гі Днепрадзяржынскі асобны танкавы полк.

195-ю Нова-Маскоўскую стралковую дывізію і 6-ю Орлоўскую Чырвонасцяжную стралковую дывізію, якія ў другі раз вызначыліся ў баях з нямецкімі захопнікамі, прадставіць да ўзнагароджння ордэнамі ЧЫРВОНАГА СЦЯГУ.

Сёння, 25 кастрычніка, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі гарады ДНЕПРАПЯТРОЎСК і ДНЕПРАДЗЯРЖЫНСК,—дванаццацю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБВЯШЧАЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне гарадоў ДНЕПРАПЯТРОЎСК і ДНЕПРАДЗЯРЖЫНСК.

Вечная слава героям, паўшым у барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза
І. СТАЛІН.

25 кастрычніка 1943 года.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Вызначыўшымся ў баях за авалоданне горадам і чыгуначнай станцыяй ВЕРХНЕДНЯПРОЎСК 303-й стралковай дывізіі палкоўніка ФЕДАРОЎСКАГА, 36-й Гвардзейскай стралковай дывізіі генерал-маёра ДЗЕНІСЕНКА, 1008-му знішчальнаму супроцьтанкаваму артылерыйскаму палку падпалкоўніка КОЦЕНКА і 523-му мінамётнаму палку падпалкоўніка ЧАРАНКОВА прысвоіць назву «ВЕРХНЕДНЯПРОЎСКІХ» і надалей іх называць:

303-я Верхнедняпроўская стралковая дывізія;

36-я Гвардзейская Верхнедняпроўская стралковая дывізія;

1008-ы Верхнедняпроўскі знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк;

523-ці Верхнедняпроўскі мінамётны полк.

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза
І. СТАЛІН.

23 кастрычніка 1943 года.

Прыём тав. І. В. Сталіным пана Кардэла Хэла

25 кастрычніка Старшыня Совета Народных Камісараў СССР тав. І. В. Сталін прыняў Дзяржаўнага Сакратара Злучаных Штатаў Амерыкі пана Кардэла Хэла.

На гутарцы прысутнічалі Народны Камісар Замежных Спраў тав. В. М. Молатаў і Пасол ЗША ў СССР пан В. А. Гарыман.

Састаў Совецкай Дэлегацыі на Нарадзе Прадстаўнікоў Совецкага Саюза, Злучаных Штатаў і Вялікабрытаніі

На Нарадзе прадстаўнікоў Трох Дзяржаў, якая адбываецца ў Маскве, Дэлегацыю Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік узначальвае Народны Камісар Замежных Спраў т. В. М. Молатаў.

Членамі Дэлегацыі з'яўляюцца Маршал К. Е. Варашылаў, Намеснікі Народнага Камісара Замежных Спраў т. А. Я. Вышынскі і т. М. М. Літвінаў, Намеснік Народнага Камісара Знешняга Гандлю т. В. А. Сяргееў, генерал-маёр А. А. Грызлоў (Генеральны Штаб Чырвонай Арміі), т. Г. Ф. Саксін (НКЗС).

САЛЮТ МАСКВЫ

Як голас прадвесня, як гімн вызвалення,
Разносяцца гукі маскоўскіх салютаў.
У прах рассыпаюцца Гітлера звенні,
На захад свой цёмны адпоўзваюць спруты.

Удар за ударам, як біч бліскавіцы,
Шаломяць і слепяць фашысцкага ката.
Канвульсія зводзіць мурло крывяпіўцы,
І стукае ў вокны баронаў адплата.

Варожую крэпасць, як глыбіну лёду,
Чырвонаармейская сіла згінае.
Байцы, камандзіры! Вы—гордасць народа,
І любасць народаў над вамі лунае.

Наперад, наперад, совецкія раці!
Ганіце іх, вылюдкаў, к чортавай долі:
Вас дзеці чакаюць, і жонка, і маці,
І мілая ваша ў нямецкай няволі.

Наперад, наперад, Суворава ўнукі,
Жалезным патокам, сталёваю лавай!
Вядуць вас надзейныя, цвёрдыя рукі—
Вярхоўнаму Маршалу Сталіну слава!

Якуб КОЛАС.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 22 КАСТРЫЧНІКА

На працягу 22 кастрычніка ў раёне на поўнач ад горада МЕЛІТОПАЛЯ нашы войскі, у выніку ўпорных баёў, зламалі супраціўленне праціўніка і авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі яго абароны — КАРАЧЭКРАК, ЭРЫСТАЎКА, УКРАІНКА, КАЛІНАЎКА, КРЭНТАЛЬ, ЗЯЛЁНЫ ГАЙ, ІЛЬІНАЎКА, РОЗЕНТАЛЬ, ЮРТУК, КАНАДСКІ, НЕЙНАСАУ, РОЎНАЕ, ТРУДАЛЮБІМАЎКА. У паўночнай частцы горада МЕЛІТОПАЛЬ прадаўжаліся ўпорныя вулічныя баі, у ходзе якіх нашы войскі нанеслі праціўніку вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На поўдзень і на паўднёвы ўсход ад горада КРЭМЕНЧУГ нашы войскі вялі паспяховае наступленне і, прасунуўшыся на асобных участках наперад ад 6 да 10 кілометраў, авалодалі раённым цэнтрам Днепрапятроўскай абласці горадам ВЕРХНЕДНЯПРОЎСК, а таксама занялі больш 50 іншых насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты ЛЕЛЯКОЎСКІ І-ы, КАРСУНАЎКА, ІСКРАЎКА, АНДРЭЕЎКА, САКСАГАНЬ, ПАСУНЬКІ, ВОЛЬНЫЯ ХУТАРЫ, БАРАКОЎКА, ПЯТРОЎКА, ЧЫРВОНАЕ, САШЫНАЎКА, НОВА-НІКАЛАЕЎКА, МАНУІЛАЎКА, АУЛЫ і чыгуначныя станцыі ЭРАСТАЎКА, ВОЛЬНЫЯ ХУТАРЫ, ВЕРХНЕДНЯПРОЎСК.

На поўдзень ад ПЕРАЯСЛАЎ-ХМЕЛЬНІЦКІ нашы войскі вялі баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ДНЯПРА і палепшылі свае пазіцыі.

На поўдзень ад РЭЧЫЦЫ нашы войскі, перамагаючы супраціўленне праціўніка, прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ДНЯПРА і авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі праціўніка ВАЗОК, РАЙСК, МІХАЛЁЎКА, ГАРАДОК, ТЕСНЫ, ДЗЕРАЖЫЧЫ, НОВАЯ ЛУТАВА.

На астатніх участках фронта — узмоцненая разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 21 кастрычніка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 116 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 98 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 23 КАСТРЫЧНІКА

Войскі 4 Украінскага фронта пасля шматдзённых жорсткіх баёў 23 кастрычніка поўнасцю авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй МЕЛІТОПАЛЬ, важнейшым і вельмі ўмацаваным вузлом абароны праціўніка на Паўднёвым напрамку. Немцы надавалі выключна важнае значэнне ўтрыманню горада Мелітопаля і рубяжа абароны па рацэ Малочная, як апошняй пазіцыі, якая замыкала подступы да Крыма і ніжняга цячэння ракі Дняпра. Аб гэтым сведчыць той факт, што афіцэры на гэтым участку фронта атрымлівалі трайны аклад жалавання, а ўсе салдаты ўзнагароджваліся жалезнымі крыжамі. Такім чынам, гэты моцны абарончы рубеж немцаў аказаўся прарваным на рашаючым участку.

На поўдзень і на паўднёвы ўсход ад горада КРЭМЕНЧУГ нашы войскі, адбіваючы контратакі пяхоты і танкаў праціўніка, прадаўжалі весці наступальныя баі і занялі некалькі насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты ПУШКАРОЎКА, ВЯРХОЎЦАВА.

На поўдзень ад горада ПЕРАЯСЛАЎ-ХМЕЛЬНІЦКІ нашы войскі, адбіваючы контратакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка, прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ДНЯПРА і палепшылі свае пазіцыі.

На поўдзень ад РЭЧЫЦЫ нашы войскі, перамагаючы супраціўленне праціўніка, прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ДНЯПРА і на асобных участках прасунуліся наперад на некалькі кілометраў.

На астатніх участках фронта—узмоцненая разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 22 кастрычніка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 138 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 74 самалёты праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 24 КАСТРЫЧНІКА

На працягу 24 кастрычніка ў раёне горада МЕЛІТОПАЛЬ нашы войскі, прадаўжаючы пашыраць прарыў абароны праціўніка, авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі СЯМЕНАЎКА, ГУТЭРТАЛЬ, ІОГАНЕСРУЭ і чыгуначнай станцыяй ТАШЧЭНАК.

На КРЫВАРОЖСКІМ напрамку нашы войскі, прадаўжаючы наступленне, прасунуліся на асобных участках наперад ад 6 да 10 кілометраў і занялі больш 50 насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты БАШЦІНА, ТЕРНАВАТКА, НЕДАЙ-ВАДА, ЛАЗАВАТКА (10 кілометраў на поўнач ад горада КРЫВЫ РОГ), ВЯСЁЛЫЯ ТЕРНЫ, САІЎКА, ГУРАЎКА, АЛФЕРАВА, ВАРВАРАЎКА, БАГДАНАЎКА і чыгуначныя станцыі САЎРО, РАДАВАЯ, ТЕРНЫ, КАЛАЧЭЎСКАЕ.

На поўдзень ад РЭЧЫЦЫ нашы войскі, перамагаючы супраціўленне і контратакі праціўніка, прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ДНЯПРА і авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі ДУБРОЎКА, ЧАНЕЦ, ТУЧКІ, ОСТРАВЫ, ТРАСЦІНЕЦ, КРАСНЫ РОГ, СЕЎКІ.

На астатніх участках фронта — узмоцненая разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 23 кастрычніка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 148 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 46 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 25 КАСТРЫЧНІКА

Войскі 3-га УКРАІНСКАГА фронта пры рашаючым садзейнічанні з фланга войск 2-га УКРАІНСКАГА фронта 25 кастрычніка з баямі авалодалі абласным цэнтрам Украіны горадам ДНЕПРАПЯТРОЎСК, горадам ДНЕПРАДЗЯРЖЫНСК, а таксама занялі больш 40 іншых насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты РАМАНКОВА, СЯМЁНАЎКА, НОВАСЁЛКАВА, ІЛЬІНКА, ТРЫТУЗНАЯ, ТАРАНСКАЕ, КАРНАУХАЎСКАЕ, СУХАЧОЎКА, КРАСНАПОЛЛЕ, ЛОЦ-КАМЕНКА, КАЙДАКІ, АНТОНАЎКА, ЗВАНЕЦКІ, КАЛІНАЎКА, ВАУНІГІ і чыгуначныя станцыі ВАСКАБОЙНЯ, БАГЛЕЙ, СУХАЧОЎКА, ВАЙЦЭХОВА.

У раёне на паўднёвы захад ад горада МЕЛІТОПАЛЬ войскі 4-га УКРАІНСКАГА фронта, прадаўжаючы пашыраць прарыў абароны праціўніка, авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі НОВА-НІКАЛАЕЎКА, ЧЭХАГРАД, ДАРМШТАДТ, ДЗМІТРАЎКА, РАДЗІОНАЎКА.

На КРЫВАРОЖСКІМ напрамку нашы войскі, прадаўжаючы наступленне, прасунуліся на асобных участках наперад ад 5 да 8 кілометраў і занялі некалькі насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты СЦЯПАНАЎКА, НОВА-СВЕТЛАПОЛЬ, ІЗМАЙЛАЎКА, ПУСЦЕЛЬНІКАЎ, ГРУЗЬКА, ІНГУЛЕЦКІ, ГЛІЕВАТКА, ДУБОВА БАЛКА, ТЯПЛОЎКА, КАЗЫДУБЫ і чыгуначныя станцыі КАРАЛЁЎКА, АДАМАЎСКІ.

На астатніх участках фронта ўзмоцненая разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 24 кастрычніка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 105 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 49 самалётаў праціўніка.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ (на поўдзень ад Гомеля). НА ЗДЫМКУ: Сапёры Н-скай часці пад артылерыйскім і мінамётным агнём перапраўляюць абоз праз раку Сож.

СУД НАД ЗДРАДНІКАМ РАДЗІМЫ

16 кастрычніка 1943 года Ваенна-Палявы Суд Н-скай стралковай дывізіі ў складзе старшыні суда маёра юстыцыі Апарцава, членаў—падпалкоўніка Верычава, маёра Дземенцьева і сакратара лейтэнанта адміністрацыйнай службы Быкавай з удзелам Ваеннага Пракурора Н-скага стралковага корпуса маёра юстыцыі Аніскіна ў адкрытым судовым пасяджэнні ў горадзе Клімавічы разгледзіў справу па абвінавачанню Бабея Канстанціна Фёдаравіча ў зробленых ім злачынствах, прадугледжаных Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 19 красавіка 1943 года і арт. 58-1 «б» Крымінальнага Кодэкса РСФСР.

Вестка аб судзе над здраднікам Радзімы, нямецкім наймітам і забойцам абляцела ўвесь горад і навакольныя вёскі. На суд з'явіліся тысячы людзей. Плошча, дзе адбывалася судовае пасяджэнне, была перапоўнена працоўнымі, якія пазналі радасць вызвалення з-пад прыгнёту нямецка-фашысцкіх акупантаў.

— Вядуць! — маланкай разносіцца па натоўпу. Пад канвоем, з апушчанай галавой, здраднік ідзе па вуліцах спапялёнага фашысцкімі вылюдкамі горада. Ён баіцца глядзець у твар людзям, баіцца іх поўных гневу, калючых позіркаў. Яго прымушаюць падняцца на памост і паказацца прысутным.

— Папаўся, сабака!..

— Даслужыўся, антыхрыст! — чуюцца поўныя гневу воклічы, а многія адварачваюцца і плююць, як плюе чалавек, убачыўшы падлу.

Пачынаецца судовае пасяджэнне. Старшыня суда чытае абвінаваўчае заключэнне. Але прысутныя і так ведаюць усю злачынную дзейнасць Бабея. Многія з іх на сваім целе яшчэ носяць сляды нечалавечых катаванняў, у многіх расстраляны сваякі і дзеці, разграблена маёмасць, спалены хаты.

Бабей наняўся на службу да немцаў у якасці намесніка начальніка паліцыі Красавіцкай воласці, Клімавіцкага раёна. У асобе Бабея нямецка-фашысцкія акупанты знайшлі сабе вернага сабаку, які крывавымі злачыннымі справамі імкнуўся, як мага, выслужыцца перад сваімі гаспадарамі. Кар'ера Бабея расце. Неўзабаве ён становіцца начальнікам паліцыі гэтай воласці, а праз невялікі час немцы прызначаюць яго начальнікам карнага атрада па барацьбе з партызанамі. Знішчаючы совецкі актыў і грамадзян, якія аказвалі дапамогу партызанам, рабуючы і збіваючы сялян, Бабей выслужваўся перад немцамі, і тыя ўзнагародзілі яго спачатку «ганаровай граматай» і 250 маркамі, а потым «бронзавым медалем».

У розны час Бабеем былі арыштаваны, а потым расстраляны нямецкімі акупантамі Еўдакія Ганчарова, Ягор Шарабурка, Іван Шарабурка, яго жонка Анна Шарабурка, Пётр Гаршкоў, Іваноў, Грыгор Пруднікаў, Захар Аляксеенка, Фёдар Наўгародскі, Іван Кухараў, Меер Азімаў і многія патрыёты нашай радзімы.

Суду дае паказанне сведка з вёскі Старыя Жаркі Марыя Кастроўская. Яна расказвае, як іх сям'я прыюціла ў сябе чатырох совецкіх парашутыстаў. Аб гэтым стала вядома карнаму атраду Бабея. Атрад з'явіўся ў вёску. Сям'я Кастроўскіх была арыштавана, маёмасць разграблена, хата і надворныя пабудовы спалены. Меншы сын Анатоль хацеў уцячы ад катаў, але Бабей яго застраліў. Потым таксама былі знішчаны нямецкімі акупантамі муж і старэйшы сын Кастроўскай.

Жыхар вёскі Ціманава Ганчароў расказвае суду, як аднойчы Бабей пахваліўся яму нямецкай граматай. Ганчароў з агідай паглядзеў на гэтую паперку, да якой былі прышпілены 250 нямецкіх марак—іудавых срэбранікаў, і сказаў, што такіх «дакументаў» ён не прызнае. За гэта Бабей данёс на яго ў гестапо. Ганчарова арыштавалі і да непрытомнасці збілі. Крывавыя рубцы ён і цяпер носіць на сваёй спіне. Потым па даносу Бабея былі расстраляны жонка Ганчарова, яго сястра, зяць—усяго 6 чалавек сям'і.

— Яны нават не пашкадавалі 8-гадовую дзяўчынку Валенціну, якую я прыюціў пасля расстрэлу фашыстамі яе бацькоў, — гаворыць Ганчароў. — Расстралялі толькі за тое, што яе бацькі яўрэі. Яшчэ расстраляны дзесяткі такіх-жа дзяцей.

Адзін за другім перад судом праходзяць сведкі. Кожны з іх быў абрабаваны, збіты фашысцкім стаўленікам Бабеем. 67-гадовы Кажамякін з вёскі Высокае паведамляе суду, як яго за несвоечасовую адпраўку падводы для нямецкіх акупантаў Бабей біў палкай, потым зацягнулі ў паліцыю і там пачалі біць розгамі і бізунамі, а калі стары вырваўся з рук катаў, яго зацкавалі сабакам, які скусаў да крыві. Білі і цкавалі сабакам і другога старыка гэтай вёскі Сотчанку. Марыя Старавыбарная з вёскі Красавічы паказвае суду пераламаную правую руку.

— Гэта Бабей мяне так пры кладам аўтамата ўдарыў, калі ў мяне кадкі адбіраў,—кажа яна.

Збіўшы да паўсмерці старыка Антона Ягоранку, Бабей схапіў яго за ногі і пачаў цягнуць у рэчку тапіць. Гэта злачынства было прадухілена толькі дзякуючы ўмяшанню жанчын вёскі Высокае.

Так куляй і бізуном тэрарызуючы насельніцтва, здраднік Бабей праводзіў у жыццё загады нямецкіх захопнікаў, дабіваўся ад іх падачак і падзяк. На судзе ён прыкідваецца нязнайкай, яго, бачыце, спайвалі спіртам. Але факты ўпартая рэч. Перад ім праходзяць людзі, у якіх ён расстраляў мужоў, братоў, сёстраў, бацькоў. А колькі раз браў за горла, біў бізуном, рабаваў, цкаваў сабакамі!

Бабей патупіў вочы, маўчыць. Надзвычай вялікае злачынства зроблена ім. Няма чаго сказаць у сваё апраўданне.

Суд уходзіць на нараду. І адразу стыхійна ўзнікае мітынг. Прамоўцы просяць Ваенна-Палявы Суд пакараць фашысцкага найміта смерцю праз павешанне. Гулам адабрэння адказваюць прысутныя.

У гэты час праз заслон канвоя да падсуднага ўрываецца са сцятымі кулакамі грамадзянка Салдаценка.

— Устань, гад!—крычыць яна. Канвойныя адводзяць жанчыну, але яна ірвецца да падсуднага. І тут высвятляецца, што па даносу Бабея ў грамадзянкі Салдаценка былі расстраляны фашыстамі дзве сястры Насця і Прося Блахіны, бацька Аўсей і ад пабояў памёрла маці Марфа.

Зноў настае цішыня. Суд ідзе.

— Іменем Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік,—гучаць словы прыгавора, — ...Ваенна-Палявы Суд прыгаварыў Бабея К. Ф. па савакупнасці зробленых злачынстваў, на аснове арт. 1 Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 19 красавіка 1943 года, пакараць смерцю праз павешанне з канфіскацыяй асабіста яму належачай маёмасці. Прыгавор канчатковы і абскарджанню не падлягае.

Бурнымі воплескамі прысутныя сустрэлі прыгавор суда — прыгавор народа над здраднікам Радзімы.

Тут-жа прыгавор быў прыведзены ў выкананне.

Мікола ВІШНЕЎСКІ.

НА ВЫЗВАЛЕНАЙ ЗЯМЛІ

ПАСЛЯ ВЫГНАННЯ ВОРАГА

Пры адступленні гітлераўцы дашчэнту зруйнавалі чыгуначны вузел Крычаў. На станцыі не засталося ні аднаго цэлага будынка. Узарваны рэйкі, стрэлкі, вадакачка, мост праз раку Сож.

Неадкладна пасля выгнання немцаў рабочыя-чыгуначнікі ўзяліся за аднаўленне вузла. Выдатна, напружана ідзе праца. Брыгада тав. Карпекіна за адзін дзень 12 кастрычніка ўклала 700 пагонных метраў чыгуначнай каляі. Брыгада тав. Бубнова за гэты-ж дзень уклала 600 пагонных метраў і ўстанавіла адзін стрэлачны перагон. 26 рабочых брыгады тав. Рубчынскага перашылі за дзень тысячу пагонных метраў лініі.

Сіламі рабочых на станцыі пабудавана кузня і арганізавана работа па аднаўленню водазабеспячэння станцыі.

Нармальна працуе раённая кантора сувязі. Абсталёван невялікі радыёвузел, а таксама тэлефонная станцыя. Пры сельсоветах адкрыта 9 паштовых аддзяленняў. Адбываецца рэгулярны абмен карэспандэнцыі. З 4 па 13 кастрычніка адпраўлена 1.996 пісем на фронт і ў розныя гарады Совецкага Саюза. У Крычаў дастаўляюцца цэнтральныя газеты і пошта.

Упершыню пасля двухгадовага паднявольнага жыцця пачалася дэманстрацыя кінофільмаў. Насельніцтва Крычава з захапленнем глядзіць совецкія фільмы: «Орлоўская бітва», «Паветраны ізвозчык» і «Народныя мсціўцы».

Крычаўскі горсовет прыступіў да аднаўлення млына і двух лесапільных рам. Распачата вытворчасць мыла.

Днямі адбыліся агульныя сходы калгаснікаў. У рэзалюцыях сходаў калгаснікі выказваюць бязмежную ўдзячнасць слаўнай Чырвонай Арміі за вызваленне з-пад гнёту нямецка-фашысцкіх бандытаў. З вызвалючным уздымам калгаснікі бяруцца за аднаўленне калектыўнай гаспадаркі.

Калгаснікі Касцюшкаўскага сельсовета з уздымам працуюць на аднаўленні сваёй гаспадаркі. Калгаснікі сельгасарцелі «Комунар» рамантуюць канюшню і заканчваюць палявыя работы. Штодзенна вялікая колькасць калгаснікаў і падвод працуе на будаўніцтве мастоў, дарог і падвозцы грузаў. У калгасе «Социялістычны паказчык» абагулена 47 коней, 20 плугоў, каля 25 боран і іншы сельскагаспадарчы інвентар, які захаваўся ў калгаснікаў. Арганізаваная ў калгасе будаўнічая брыгада адбудавала і ацяпліла канюшню для зімоўкі коней, рамантуе жыллёвыя памяшканні. Брыгада аказвае вялікую дапамогу ў аднаўленні горада.

АЖЫВАЮЦЬ КАЛГАСЫ

Калгасы Чэрыкаўшчыны праводзяць работу па адбудаванню жыллёвых памяшканняў і аднаўленню калектыўнай гаспадаркі. У раёне працуе цагельны завод, які выпрацаваў ужо 33.000 штук цэглы. У двух сельсоветах працуюць медпункты.

У КРАСНАПОЛЛІ

У мястэчку пачалі працаваць дзве хлебапякарні, сталовая, электрастанцыя, арганізавана больніца. У першыя дні вызвалення працоўныя Краснаполля атрымалі ад ваенторга вялікую колькасць тавараў шырокага спажывання і гатовага адзення.

Выдатнае папаўненне

13-я Чырвона-Партызанская брыгада (камандзір брыгады маёр дзяржаўнай безапаснасці С. А. Мазур) 30 верасня г. г. злучылася з Чырвонай Арміяй. Гэта была радасная сустрэча народных мсціўцаў з воінамі Чырвонай Арміі.

Зараз партызаны ўступаюць у рады Чырвонай Арміі. Многія з іх накіраваны вучыцца ў танкавыя школы. Чырвоная Армія атрымала выдатнае папаўненне — смелых, праверaных у баю з фашыстамі байцоў.

(«Молат»—орган Клімавіцкага РК КП(б)Б і райвыканкома).

Клопаты аб раненых чырвонаармейцах

У Мсціслаўлі пачала працаваць больніца, сталовая, адкрыта слясарная майстэрня.

Прыступілі да работы тры МТС. У раёне заканчваюць палявыя работы.

Насельніцтва горада добраахвотна збірае да 200 літраў малака штодзённа для параненых байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі.

МАГІЛЕЎСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.
(Наш кар.).

Падарункі клімавіцкіх калгаснікаў Чырвонай Арміі

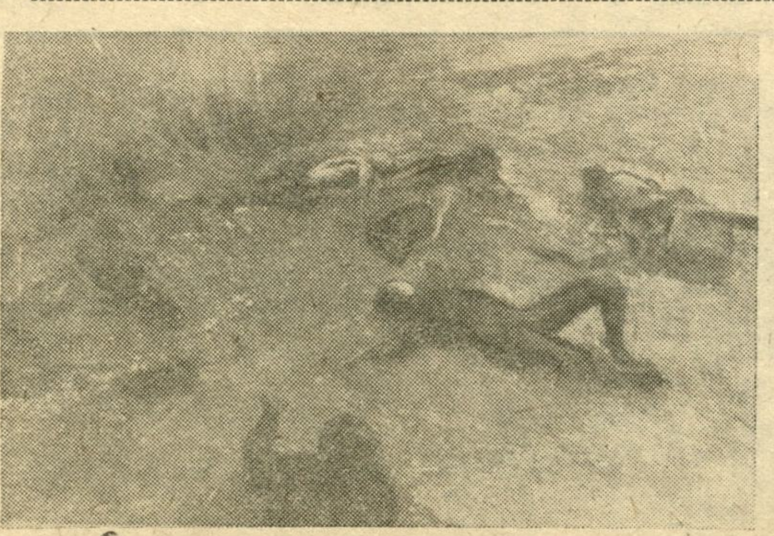
У знак падзякі Чырвонай Арміі за вызваленне ад нямецкай акупацыі калгаснікі сельгасарцелі «13 год Кастрычніка», Дамамерыцкага сельсовета, сабралі і здалі ў фонд дапамогі Чырвонай Арміі хлеб і вопратку, якую доўгі час хавалі ад немцаў, чакаючы прыходу чырвоных воінаў. Іх прыкладу следуюць многія калгасы Клімавіцкага раёна.

Першы абоз з прадуктамі-падарункамі прыбыў у раённы цэнтр 7 кастрычніка, калі ў горадзе праходзіў мітынг, прысвечаны вызваленню ад нямецкіх акупантаў. Калгаснікі калгасаў «13 год Кастрычніка», «Перамога», «1 Мая», «Пролетарый» і інш. прывезлі 1.550 кілограмаў жыта, 2.475 кілограмаў ячменю, малако, муку, мяса, цыбулю, фасоль, буракі, капусту і г. д. Усе прадукты былі перададзены ваеннаму шпіталю. Насельніцтва з вялікай радасцю і ўдзячнасцю прадаўжае прывозіць прадукты для сваіх вызваліцеляў — байцоў Чырвонай Арміі.

НАРАДА НАСТАЎНІКАЎ

15 кастрычніка ў Клімавічах адбылася раённая нарада настаўнікаў. Прысутнічала звыш 400 чалавек. У прынятым пісьме да таварыша Сталіна настаўнікі абавязаліся хутчэй адкрыць у раёне школы і аддаць усе свае сілы на выхаванне дзяцей. У раёне ідзе рамонт 81 школы.

НА БЕЛАРУСКАЙ ЗЯМЛІ. На здымках (злева направа): 1. Папялішча на месцы дома ўбачыла грамадзянка горада Лёзна П. Е. Глушакова, калі вярнулася ў родны горад з лесу, дзе яна хавалася ад немцаў. 2. Адступаючы пад ударамі Чырвонай Арміі з пасёлка Андрэеўка, Усока-Будскага сельсовета, Церахоўскага раёна, Гомельскай вобласці, фашысты сагналі ў хлеў 11 совецкіх грамадзян — старыкоў і дзяцей і жывымі спалілі іх. На здымку: Абгарэлыя трупы совецкіх грамадзян.

АГЛЯД ДРУКУ

ЗАКЛІК ДА БАРАЦЬБЫ

(«Зара»—орган Брэсцкага абкома КП(б) Беларусі)

Вось ужо два гады і чатыры месяцы прайшло з часу, як немцы ўварваліся ў Брэсцкую вобласць. Не пазнаць ні гарадоў, ні вёсак, ні насельніцтва. Апусцелі школы, інстытуты, палі пакрыліся быллём. Змоўкла песня. Праца стала цяжарам. Неба засланілі агідныя палотнішчы з чорнай павуковай свастыкай. Магільны змрок і стогны. Шыбеніца, агонь, засценак, душагубка.

Газета «Зара»—орган Брэсцкага абкома КП(б) Беларусі так расказвае ў нумары 25 аб «новым нямецкім парадку» на Беларусі:

Што прынеслі немцы ў Брэст? Голад. На дарослага рабочага яны выдаюць 200 грамаў хлеба, а на дзіцё 100 грам. Па цэлых тыднях насельніцтва не можа атрымаць і гэтага хлеба. Іншых прадуктаў насельніцтва зусім пазбаўлена.

Яны прынеслі рабаўніцтва. Яшчэ ў першыя дні акупанты забралі прымусам у насельніцтва адзенне і абутак. Насельніцтва ходзіць у лахманах.

Яны прынеслі смерць. За адну ноч нямецкія душагубы вывезлі ў Жабінку 120 дзяцей і закапалі іх жывымі. У другую ноч і ўдзень імі расстраляна і закатавана 900 чалавек. Затым расстралялі яшчэ каля 20.000 чалавек.

Такія-ж зверствы чыняцца немцамі ў Косаўскім, Картуз-Бярозскім, Жабінкаўскім, Поразаўскім і другіх раёнах вобласці.

Яны прынеслі разбурэнне. У горадзе Брэсце на вуліцах Мухаўская, Шпітальная, Шырокая амаль усе дамыператвораны ў руіны. Школы яны ператварылі ў казармы.

І газета кліча да помсты:

«Партызаны і партызанкі! Запамятайце крывавыя злачынствы акупантаў. Адпомсціце забойцам. Знішчайце гітлераўскіх катаў усім, чым можаце. Біце іх агнястрэльнай зброяй, каліце віламі, рэжце нажом, рубіце тапаром. Адпомсціце немцу за ўсе злачынствы, за кожную кроплю нашай крыві».

Беларускі народ часова трапіў пад бот акупантаў. Але ён не скарыўся. Ён узняўся грознай сілай супроць прыгнятальнікаў, супроць двуногіх звяроў, якія ўварваліся сярод белага дня ў наш мірны дом. Нашы народныя мсціўцы не даюць ні мінуты супакою нямецкім душагубам. Кожны дзень ляцяць пад адкос, разлятаюцца ў шчэпкі нямецкія паязды, узлятаюць у паветра масты, перарываецца сувязь, грымяхаюць выбухі складаў, валяцца з плеч нямецкія галовы.

З нумара ў нумар «Зара» расказвае аб ударах партызан па нямецкіх камунікацыях.

«Адным з партызанскіх атрадаў,—піша газета,— пушчана пад адкос 36 варожых эшалонаў з жывой сілай і ваеннымі грузамі. У час аварыі знішчана 1.600 варожых салдат і афіцэраў. Больш 1.000 акупантаў знішчана пры правядзенні аперацыі па разгрому варожых гарнізонаў і з засад».

«Падрыўнікі камандзіра тав. Васіля на чыгунцы Брэст—Мінск пусцілі пад адкос 36 вагонаў. Забіта 320 і паранена 150 нямецкіх салдат і афіцэраў. Магістраль не працавала 50 гадзін».

Газета абагульняе вопыт партызанскай барацьбы і ставіць задачу:

«Неабходна штодня наносіць усё ўзрастаючыя ўдары па камунікацыях праціўніка, каб сарваць перакідку яго падмацаванняў да фронта».

Фашысцкія нягоднікі са скуры лезуць, каб спыніць супраціўленне совецкага народа іх бандыцкаму гаспадаранню. Яны засылаюць шпіёнаў, якія апранаюцца ў штатскую вопратку, правакацыйна выдаюць сябе за партызан і рабуюць, каб скампраметаваць народных мсціўцаў. Газета прыводзіць гэтыя прыклады і кліча да ўзмацнення пільнасці, да выкрыцця агентаў гестапо і знішчэння іх, як шалёных сабак.

Адкатваючыся пад ударамі Чырвонай Арміі на захад, нямецкія бандыты рабуюць насельніцтва, спрабуюць забраць увесь ураджай, пагнаць нашых людзей у рабства. Газета «Зара» заклікае зрываць злачынныя намеры акупантаў:

«Каб не трапіць у нямецкае пекла, хавайцеся ад мабілізацыі, ідзіце ў лясы, уступайце ў партызанскія атрады».

«Не дадзім ні аднаго грама хлеба немцам! Немцы прышлі на нашу зямлю ў якасці прыгнятальнікаў, разбойнікаў і рабаўнікоў. Дык няхай-жа яны здыхаюць з голаду».

Старонкі газеты запоўнены разнастайным матэрыялам, які паказвае ўсебаковае жыццё і барацьбу народа. Газета абагульняе велізарную прапагандысцка-агітацыйную работу, якую праводзяць партыйныя арганізацыі сярод насельніцтва і партызан, яна паказвае дзейснасць гэтай прапаганды.

На старонках газеты паказана работа совецкага тыла, яго магутнасць і аднадушша, гераічныя подвігі нашых воінаў у барацьбе з нямецкімі захопнікамі, расказвае аб падзеях за рубяжом.

Газета «Зара»—баявы орган партыйнай арганізацыі Брэсцкай вобласці ў барацьбе за разгром гітлераўскай Германіі. Нягледзячы ні на якія цяжкасці, яна выходзіць рэгулярна, раз у тры дні, і, як магутны набат, кліча да барацьбы за совецкую радзіму. Недарма на адным з нумароў газеты рэдактарам зроблена адзнака: «Гэты нумар выпускаўся пад бамбёжкай і кулямётнымі чаргамі нямецкай авіяцыі».

Дык няхай мацней гучыць набат перамогі!

ВЫДАТНЫ БЕЛАРУСКІ СПЯВАК МІХАСЬ ЗАБЭЙДА-СУМІЦКІ— У НЯМЕЦКАЙ НЯВОЛІ

Беларускі народ даў свету шмат талентаў. Дзеячы беларускай культуры, навукі і мастацтва ўносяць свае нацыянальныя ўклады ў скарбніцу агульна-чалавечай культуры.

Усяму свету вядома, якога росквіту дасягла беларуская культура за годы совецкай улады. У Совецкай Беларусі вырасла цэлая плеяда таленавітых спевакоў, мастакоў, пісьменнікаў, вучоных. Совецкая ўлада расціла, шанавала гэтыя кадры.

У першыя дні вайны беларускія работнікі мастацтва эвакуіраваліся ў совецкі тыл, дзе плённа прадаўжаюць сваю творчасць.

Інакш склалася жыццё ў некаторых таленавітых беларускіх дзеячоў, якія з прычыны ваеннай завірухі 1914—1918 гг. і польскай акупацыі засталіся па-за межамі Беларусі. Мы хочам расказаць нашым чытачам пра выдатнага спевака беларускага народа Міхася Забэйда-Суміцкага.

Забэйда-Суміцкі паходзіць з беларускай сялянскай сям'і з вёскі Шайпякі, Косаўскага раёна, Брэсцкай вобласці. Вайна выгнала яго з роднае старонкі. Ён апынуўся па-за межамі Беларусі і бадай аб'ехаў увесь свет. Але ні чужая ста-

рана, ні чужое асяроддзе, нішто не змагло прымусіць Забэйда забыць свой край, свой народ. Дзе-б ён ні быў—ці то ў далёкай Кітайшчыне, у Італіі, у Чэхаславакіі, у Польшчы, у злой Нямеччыне,—усюды ён памятае, што ён сын беларускага народа. Усюды ён спявае песні свайго народа, спявае пра сваю Беларусь.

У 1932 годзе Міхась Забэйда апынуўся ў Італіі. Пасля першых-жа выступленняў беларускі выдатны спявак быў цёпла сустрэты італьянскай музычнай крытыкай. Часопіс італьянскай акадэміі музыкі прыраўняў спевака да вялікага італьянскага тэнара М. Скіпы.

Забэйда выступаў з канцэртамі амаль ва ўсіх краінах Еўропы. Ён дасягнуў вялікай вышыні і майстэрства.

Цяпер гэты вялікі спявак папаў у нямецкую няволю. Немцы спрабуюць прымусіць Забэйда служыць ім. Але спявак, верны сын Беларусі, хоча служыць толькі свайму народу, спяваць толькі яго песні. І хутка прыдзе той час, калі ён будзе вольна спяваць песні свайго народа.

Цімох ЗАДЗВІНСКІ.

ТРЭЦЯЯ ГРАШОВА-РЭЧАВАЯ ЛАТАРЭЯ

25 кастрычніка ва ўсіх прадпрыемствах, установах, калгасах, домакіраўніцтвах і іншых арганізацыях пачалася распаўсюджванне білетаў трэцяй грашова-рэчавай латарэі.

Трэцяя грашова-рэчавая латарэя праводзіцца Наркамфінам СССР у мэтах прыцягнення дадатковых сродкаў на фінансіраванне мерапрыемстваў, звязаных з вайной супроць нямецкіх захопнікаў.

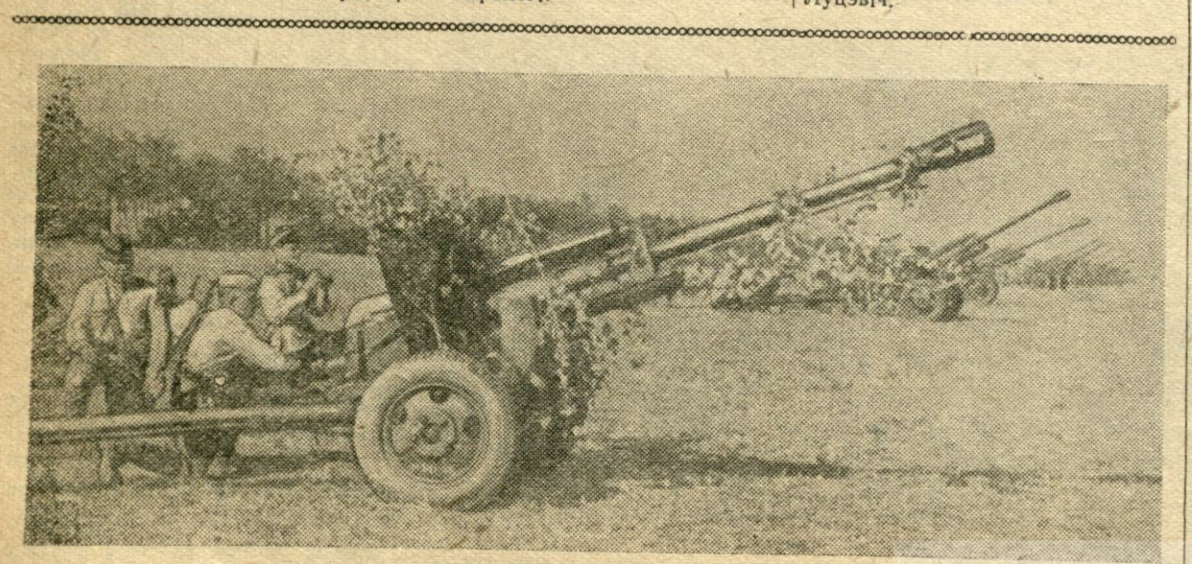
Сума латарэі ўстаноўлена ў 2.500 мільёнаў рублёў. Разыгрываецца 2.500 тысяч выйгрышаў на суму 500 мільёнаў рублёў, з іх 2.437.200 грашовых выйгрышаў на суму 422.800.000 рублёў і 62.800 рэчавых выйгрышаў каштоўнасцю ў 77.200.000 рублёў.

Рэалізацыя трэцяй грашова-рэчавай латарэі праходзіць дружна і арганізавана.

Каштоўны падарунак

Вялікая дружба звязвала Янку Купалу і вядомага рускага паэта Валерыя Брусава. Як вядома, Валерый Брусаў пераклаў рад вершаў Янкі Купалы на рускую мову. У літаратурным музеі Брусава было сабрана многа кніг Янкі Купалы, Якуба Коласа даўнейшых выданняў. На-днях жонка Брусава—Іоанна Мацьвееўна Брусава перадала Беларускай Дзяржаўнай бібліятэцы да 70 кніг.

Кнігі Янкі Купалы — «Шляхам жыцця», «Адвечная песня», «Сон на кургане» і іншыя, дзе маюцца ўласнаручныя адзнакі Валерыя Брусава і Янкі Купалы, Іоанна Мацьвееўна перадала ў падарунак жонцы Янкі Купалы—В. Ф. Луцэвіч.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ (у раёне Мелітопаля). НА ЗДЫМКУ: Артылерыя падтрымлівае наступаючыя часці Чырвонай Арміі.

Міжнародная інфармацыя

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ІТАЛІІ

На фронце амерыканскай 5-й арміі амерыканскія войскі прадаўжаюць прасоўвацца, нягледзячы на супраціўленне праціўніка. Англійская 8-я армія прадаўжала аказваць моцны націск на праціўніка. Некаторыя часці саюзнікаў прабілі сабе шлях на адным участку фронта да ракі Трыньо. На другіх участках фронта 8-й арміі праціўнік быў выбіт з некалькіх камандных вышынь. Войскі саюзнікаў занялі некалькі насялёных пунктаў.

Авіяцыя зрабіла налёты на артылерыйскія пазіцыі і скапленні войск праціўніка ў раёне баёў.

* * *

Па атрыманых вестках, у Рыме амаль поўнасцю спыніўся трамвайны рух. Немцы рэквізавалі ўсе аўтамабілі і ўсіх коней. У горадзе распаўсюджваюцца нелегальныя лістоўкі. Антыфашысцкія выступленні і акты сабатажу, накіраваныя супроць немцаў, адбываюцца амаль кожны дзень, нягледзячы на рэпрэсіі гестапо. Адсутнасць транспарта паглыбляе харчовы крызіс. Хлеба ў горадзе вельмі мала.

Налёты англійскай авіяцыі на Касель, Франкфурт і Кельн

Англійская бамбардыровачная авіяцыя ў ноч на 23 кастрычніка зрабіла вельмі жорсткі налёт на цэнтр германскай ваеннай і машынабудаўнічай прамысловасці —Касель.

Другое злучэнне англійскіх бамбардыроўшчыкаў зрабіла налёт на Франкфурт, а самалёты тыпа «Маскіто» бамбардыравалі аб'екты ў раёне Кельна. Англійскія бамбардыроўшчыкі былі сустрэнуты шматлікімі начнымі знішчальнікамі праціўніка, з якіх некалькі было збіта.

У час налёту англійскіх самалётаў на Касель у ноч на 23 кастрычніка было скінута паўтары тысячы тон фугасных і запальваючых бомбаў. У Каселі ўзніклі вялікія пажары; дым узнімаўся на вышыню 5.000 метраў.

На працягу гэтага месяца Касель двойчы падвяргаўся паветраным налётам, у часе якіх на горад было скінута 3.000 тон бомбаў.

Падрыхтоўка бразільскага экспедыцыйнага корпуса

Карэспандэнт агенцтва Юнайтэд прэс перадае паведамленне бразільскага радыё аб тым, што пачаўся ўжо медыцынскі агляд салдат экспедыцыйнага бразільскага корпуса. Перадаюць, што ў студзені—лютым 1944 года з Бразіліі будуць адпраўлены 60-тысячная рэгулярная і 40-тысячная дапаможная арміі.

Барацьба французскіх патрыётаў

Агенцтва Рэйтэр перадае, што, як зараз стала вядома з паведамлення галоўнага штаба французскіх партызан, яшчэ ў ліпені гэтага года на адной з парыжскіх вуліц быў зроблен замах на жыццё германскага ваеннага каменданта Парыжа генерала Шаумбурга. У аўтамабіль, у якім знаходзіўся гітлераўскі камендант, група французскіх патрыётаў кінула гранаты. Забіты два гітлераўскія афіцэры, якія разам з Шаумбургам знаходзіліся ў аўтамабілі. Тады яшчэ не было вядома, ці быў забіт сам Шаумбург. Аднак у жніўні гітлераўскія газеты паведамілі аб тым, што замест Шаумбурга на пост каменданта Парыжа прызначан генерал Бойнебург-Ленгсфельд,

Барацьба з немцамі ў Даніі

Па атрыманых з Даніі вестках, гітлераўцы арыштавалі ў Орхусе галоўнага ўрача артапедычнай бальніцы і яшчэ аднаго датчаніна і адну датчанку па абвінавачанню ва ўдзеле ў сабатажы.

Дацкія патрыёты зрабілі нядаўна напад на германскі склад зброі і боепрыпасаў, размешчаны ў будынку капенгагенскага ваеннага шпіталя. Узброеныя датчане захапілі многа зброі, боепрыпасаў і зніклі.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
Б-3791.